

ΔΗΛΩΣΗ ΤΟΥ ΛΑΚΕΝ ΓΙΑ ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

I. Η ΕΥΡΩΠΗ ΣΕ ΣΤΑΥΡΟΔΡΟΜΙ

Επί αιώνες ολόκληρους λαοί και κράτη προσπαθούσαν με τον πόλεμο και τα όπλα να αποκτήσουν τον έλεγχο της ευρωπαϊκής ηπείρου. Η εξασθενημένη από δύο αιματηρούς πολέμους και από την αποδυνάμωση της θέσης της στον κόσμο ήπειρος είδε να κερδίζει έδαφος η ιδέα ότι μόνο με την ειρήνη και τη συνεργασία μπορεί να γίνει πραγματικότητα το όνειρο μιας ισχυρής και ενιαίας Ευρώπης. Για να εξορκιστούν οριστικά οι δαίμονες του παρελθόντος, η αρχή έγινε με τη δημιουργία της Κοινότητας Άνθρακα και Χάλυβα. Αργότερα προστέθηκαν και άλλες οικονομικές δραστηριότητες όπως η γεωργία. Τέλος, συστάθηκε μια μεγάλη και ενιαία αγορά αγαθών, προσώπων, υπηρεσιών και κεφαλαίων, στην οποία προστέθηκε το 1999 το ενιαίο νόμισμα. Την 1η Ιανουαρίου 2002 το ευρώ θα γίνει καθημερινή πραγματικότητα για 300 εκατομμύρια Ευρωπαίους πολίτες.

Δημιουργήθηκε, έτσι, βήμα-βήμα, η Ευρωπαϊκή Ένωση. Στην αρχή, επρόκειτο περισσότερο για ένα σχήμα συνεργασίας οικονομικού και τεχνικού χαρακτήρα. Πριν από μια εικοσαετία, με τις πρώτες άμεσες εκλογές του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, ενισχύθηκε σημαντικά η δημοκρατική νομιμοποίηση, η οποία μέχρι τότε βασιζόταν αποκλειστικά στο Συμβούλιο. Κατά την τελευταία δεκαετία, τέθηκαν οι βάσεις και για μια πολιτική ένωση και ξεκίνησε η συνεργασία στους τομείς της κοινωνικής πολιτικής, της απασχόλησης, του ασύλου, της μετανάστευσης, της αστυνομίας, της δικαιοσύνης, της εξωτερικής πολιτικής και μιας κοινής πολιτικής ασφάλειας και άμυνας.

Το εγχείρημα της Ευρωπαϊκής Ένωσης έχει επιτύχει. Εδώ και περισσότερο από μισό αιώνα η Ευρώπη ζει ειρηνικά. Μαζί με τη Βόρειο Αμερική και την Ιαπωνία, η Ένωση ανήκει στις τρεις πλέον ευημερούσες περιοχές του πλανήτη. Μέσω δε της αμοιβαίας αλληλεγγύης και της δίκαιης κατανομής των καρπών της οικονομικής ανάπτυξης, ανέβηκε θεαματικά το επίπεδο της ευημερίας στις ασθενέστερες περιοχές της Ένωσης, οι οποίες κάλυψαν μεγάλο μέρος της καθυστέρησής τους.

Τώρα όμως, πενήντα χρόνια μετά τη σύστασή της, η Ένωση βρίσκεται σε ένα σταυροδρόμι, σε μια καθοριστική στιγμή της ύπαρξής της. Η ευρωπαϊκή ενοποίηση είναι προ των πυλών. Η Ένωση πρόκειται να διευρυνθεί με περισσότερα από δέκα νέα, κυρίως κεντροευρωπαϊκά και ανατολικοευρωπαϊκά κράτη μέλη, κλείνοντας έτσι οριστικά ένα από τα μελανότερα κεφάλαια της ευρωπαϊκής ιστορίας: τον δεύτερο παγκόσμιο πόλεμο και τον μετέπειτα τεχνητό διαχωρισμό της ηπείρου. Η Ευρώπη βρίσκεται, επιτέλους, καθοδόν για να γίνει, χωρίς αιματοχυσίες, μια μεγάλη οικογένεια. Η αληθινή αυτή μετάλλαξη απαιτεί, όπως είναι ευνόητο, μια διαφορετική προσέγγιση από εκείνη που ακολούθησαν προ πεντηκονταετίας τα έξι ιδρυτικά κράτη.

Η ευρωπαϊκή δημοκρατική πρόκληση

Συγχρόνως, η Ένωση αντιμετωπίζει μια διπλή πρόκληση, τόσο εντός όσο και εκτός των συνόρων της.

Εντός της Ένωσης πρέπει να επιδιωχθεί η προσέγγιση μεταξύ των πολιτών και των ευρωπαϊκών θεσμών. Αναμφίβολα, οι πολίτες στηρίζουν τους μεγάλους στόχους της Ένωσης, αλλά δεν τους είναι πάντα ορατή η σχέση μεταξύ των στόχων αυτών και της καθημερινής δράσης της Ένωσης. Ζητούν από τους ευρωπαϊκούς θεσμούς να είναι λιγότερο δύσχρηστοι και άκαμπτοι και κυρίως να καταστούν αποτελεσματικότεροι και διαφανέστεροι. Πολλοί θεωρούν, επίσης, ότι η Ένωση θα πρέπει να ασχολείται περισσότερο με τα μελήματα που τους απασχολούν, και όχι να υπεισέρχεται σε λεπτομέρειες για θέματα τα οποία από τη φύση τους θα ήταν καλύτερα να αφεθούν στους αιρετούς άρχοντες των κρατών μελών και των περιφερειών. Μερικοί αντιλαμβάνονται αυτό το γεγονός ακόμη και ως απειλή για την ταυτότητά τους. Αλλά ίσως ακόμη πιο σπουδαίο είναι το γεγονός ότι οι πολίτες αισθάνονται ότι όλα διεξάγονται συχνά ερήμην τους και επιθυμούν περισσότερο δημοκρατικό έλεγχο.

Ο νέος ρόλος της Ευρώπης στον κόσμο της παγκοσμιοποίησης

Εκτός των συνόρων της, η Ευρωπαϊκή Ένωση έρχεται αντιμέτωπη με τον ταχέως μεταβαλλόμενο κόσμο της παγκοσμιοποίησης. Μετά την πτώση του Τείχους του Βερολίνου υπήρχε η εντύπωση ότι για μεγάλο χρονικό διάστημα θα ζούσαμε σε μια σταθερή παγκόσμια τάξη, χωρίς συγκρούσεις. Θεμέλιό της θα ήταν τα δικαιώματα του ανθρώπου. Ωστόσο, μόλις λίγα χρόνια αργότερα, η βεβαιότητα αυτή έχει χαθεί. Η 11η Σεπτεμβρίου μας άνοιξε απότομα τα μάτια. Ο εχθρός δεν έχει εξαφανιστεί. Ο θρησκευτικός φανατισμός, ο εθνοτικός εθνικισμός, ο ρατσισμός, η τρομοκρατία εντείνονται, εξακολουθώντας να βρίσκουν πεδίο ανάπτυξης στις περιφερειακές συγκρούσεις, τη φτώχεια και την υπανάπτυξη.

Ποιος είναι ο ρόλος της Ευρώπης στο νέο αυτό κόσμο; Δεν πρέπει η Ευρώπη, τώρα που είναι επιτέλους ενωμένη, να αναλάβει ηγετική θέση στη νέα πλανητική τάξη, τη θέση μιας δύναμης που μπορεί και να διαδραματίσει σταθεροποιητικό ρόλο σε παγκόσμιο επίπεδο, αλλά και να δείξει την κατεύθυνση για την μελλοντική πορεία πολλών χωρών και λαών; Η Ευρώπη, ως ήπειρος των ανθρωπιστικών αξιών, της Μάγκνα Κάρτα, της Διακήρυξης των Δικαιωμάτων, της γαλλικής επανάστασης, της πτώσης του Τείχους του Βερολίνου, η ήπειρος της ελευθερίας, της αλληλεγγύης και πάνω από όλα της ποικιλομορφίας, έννοιας που εγκλείει το σεβασμό των γλωσσών, των πολιτισμών και των παραδόσεων του άλλου. Το μοναδικό σύνορο που χαράσσει η Ευρωπαϊκή Ένωση αφορά τη δημοκρατία και τα δικαιώματα του ανθρώπου. Η Ένωση είναι ανοικτή μόνο για χώρες που σέβονται ορισμένες θεμελιώδεις αξίες, όπως τις ελεύθερες εκλογές, τα δικαιώματα των μειονοτήτων και το κράτος δικαίου.

Τώρα που ο ψυχρός πόλεμος έχει τελειώσει και ζούμε σε ένα παγκοσμιοποιημένο αλλά και κατακερματισμένο κόσμο, η Ευρώπη πρέπει να επωμισθεί τις ευθύνες της όσον αφορά τη διακυβέρνηση της παγκοσμιοποίησης. Ο ρόλος που πρέπει να διαδραματίσει είναι ο ρόλος μιας δύναμης που δρα αποφασιστικά εναντίον κάθε βίας, κάθε τρομοκρατίας, κάθε φανατισμού, αλλά και η οποία δεν κλείνει τα μάτια μπροστά στην αδικία που ταλανίζει τον πλανήτη. Με λίγα λόγια, μια δύναμη η οποία επιθυμεί να μεταβάλει τις παγκόσμιες σχέσεις κατά τρόπον ώστε να αποφέρουν οφέλη όχι μόνο στις πλούσιες αλλά και στις φτωχότερες χώρες. Μια δύναμη που θέλει να εντάξει την παγκοσμιοποίηση σε ηθικό πλαίσιο, ώστε να βασίζεται στην αλληλεγγύη και την αειφόρο ανάπτυξη.

Οι προσδοκίες των ευρωπαίων πολιτών

Η εικόνα μιας δημοκρατικής Ευρώπης που δραστηριοποιείται σε παγκόσμιο επίπεδο, ανταποκρίνεται απόλυτα στις επιθυμίες των πολιτών, οι οποίοι έχουν δείξει συχνά ότι επιθυμούν μεγαλύτερο ρόλο της Ένωσης σε θέματα δικαιοσύνης και ασφάλειας, καταπολέμησης της διασυννοριακής εγκληματικότητας, ελέγχου των μεταναστευτικών ροών, υποδοχής των αιτούντων άσυλο και των προσφύγων από περιφερειακές ζώνες συγκρούσεων. Ζητούν επίσης την επίτευξη αποτελεσμάτων στο πεδίο της απασχόλησης και στον αγώνα κατά της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού, καθώς και στον τομέα της οικονομικής και κοινωνικής συνοχής. Απαιτούν συνολική αντιμετώπιση της ρύπανσης του περιβάλλοντος, των κλιματικών μεταβολών, της ασφάλειας των τροφίμων. Διεθνών προβλημάτων, δηλαδή, για τα οποία γνωρίζουν ενστικτωδώς ότι δεν είναι δυνατόν να επιλυθούν παρά μόνο με αμοιβαία συνεργασία. Και παρομοίως, επιθυμούν περισσότερη

Ευρώπη σε θέματα εξωτερικών υποθέσεων, ασφάλειας και άμυνας, με άλλα λόγια, καλύτερα συντονισμένη δράση για την καταπολέμηση των εστίων ανάφλεξης μέσα και γύρω από την Ευρώπη και στον υπόλοιπο κόσμο.

Συγχρόνως, οι πολίτες πιστεύουν ότι η Ένωση είναι υπερβολικά γραφειοκρατική σε διάφορους άλλους τομείς. Κατά το συντονισμό του οικονομικού, χρηματοπιστωτικού ή δημοσιονομικού περιβάλλοντος, πρέπει να παραμείνει ως ακρογωνιαίος λίθος η εύρυθμη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς και του ενιαίου νομίσματος, χωρίς να θιγεί η ιδιαιτερότητα των κρατών μελών. Οι εθνικές και περιφερειακές διαφορές είναι συχνά αποτέλεσμα της ιστορίας ή της παράδοσης και αποτελούν στοιχείο εμπλουτισμού. Με άλλα λόγια, πέρα από τη «χρηστή διακυβέρνηση», το ζητούμενο είναι να δημιουργηθούν νέες ευκαιρίες και όχι νέες ανελαστικότητες. Αυτό που χρειάζεται είναι περισσότερα αποτελέσματα, καλύτερες απαντήσεις σε συγκεκριμένα ερωτήματα και όχι ένα ευρωπαϊκό υπερκράτος ή ευρωπαϊκά Θεσμικά Όργανα που ασχολούνται με τα πάντα.

Με λίγα λόγια, ο πολίτης ζητάει μια σαφή, διάφανη, αποτελεσματική, δημοκρατική, κοινοτική πολιτική η οποία θα συντελέσει σε μια Ευρώπη που θα δείχνει την κατεύθυνση για τη μελλοντική πορεία του κόσμου. Μια πολιτική που παράγει συγκεκριμένα αποτελέσματα, δηλαδή περισσότερες θέσεις απασχόλησης, βελτίωση του βιοτικού επιπέδου, λιγότερη εγκληματικότητα, ποιοτική παιδεία και καλύτερη περίθαλψη. Δεν υπάρχει καμιά αμφιβολία ότι, γι' αυτό, η Ευρώπη έχει ανάγκη από ανανέωση των θεμελίων της και μεταρρύθμιση.

II. ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΣΕ ΜΙΑ ΑΝΑΝΕΩΜΕΝΗ ΕΝΩΣΗ

Η Ένωση πρέπει να γίνει περισσότερο δημοκρατική, διαφανής και αποτελεσματική. Και πρέπει να βρει την απάντηση σε τρεις θεμελιώδεις προκλήσεις: Πώς θα επιτευχθεί η προσέγγιση μεταξύ των πολιτών, και κατά κύριο λόγο των νέων, και του ευρωπαϊκού εγχειρήματος καθώς και των ευρωπαϊκών θεσμών; Πώς θα διαρθρωθεί ο πολιτικός βίος και ο ευρωπαϊκός πολιτικός χώρος σε μια διευρυμένη Ένωση; Πώς θα καταστεί η Ένωση παράγοντας σταθερότητας και πρότυπο για τον νέο πολυπολικό κόσμο; Προκειμένου να δοθούν απαντήσεις, πρέπει να τεθούν κάποια πιο συγκεκριμένα ερωτήματα.

Καλύτερος καταμερισμός και προσδιορισμός αρμοδιοτήτων στην Ευρωπαϊκή Ένωση

Οι πολίτες τρέφουν συχνά προσδοκίες έναντι της Ευρωπαϊκής Ένωσης οι οποίες δεν εκπληρώνονται πάντα· τανάπαλιν, οι πολίτες έχουν μερικές φορές την εντύπωση ότι η Ένωση αναλαμβάνει πάρα πολλά σε πεδία όπου η παρέμβασή της δεν είναι απολύτως απαραίτητη. Αυτό είναι ένα θέμα που αφορά τη διασαφήνιση και την απλούστευση του καταμερισμού των αρμοδιοτήτων μεταξύ της Ένωσης και των κρατών μελών, καθώς και τη ρύθμισή του υπό το πρίσμα των νέων προκλήσεων που αντιμετωπίζει η Ένωση. Μπορεί δε να σημαίνει την επιστροφή καθηκόντων στα κράτη μέλη, αλλά και την ανάθεση νέων αποστολών στην Ένωση ή τη διεύρυνση υφιστάμενων αρμοδιοτήτων, λαμβάνοντας πάντα υπόψη την ισοτιμία όλων των κρατών μελών, καθώς και την αλληλεγγύη μεταξύ τους.

Μια πρώτη σειρά ερωτημάτων που πρέπει να τεθούν είναι πώς μπορούμε να καταστήσουμε διαφανέστερο τον καταμερισμό των αρμοδιοτήτων. Μπορούμε, προς τούτο, να κάνουμε σαφή διαφοροποίηση μεταξύ τριών ειδών αρμοδιοτήτων: τις αποκλειστικές αρμοδιότητες της Ένωσης, τις αρμοδιότητες των κρατών μελών και τις κοινές αρμοδιότητες Ένωσης και κρατών μελών;

Σε ποιο επίπεδο ασκούνται οι αρμοδιότητες κατά τον πλέον αποτελεσματικό τρόπο; Πώς θα εφαρμοστεί εν προκειμένω η αρχή της επικουρικότητας; Δεν πρέπει να διευκρινισθεί ότι οποιαδήποτε αρμοδιότητα δεν ανατίθεται στην Ένωση από τις συνθήκες ανήκει στην αποκλειστική αρμοδιότητα των κρατών μελών; Και τι συνέπειες έχει αυτό;

Η δεύτερη σειρά ερωτημάτων έχει ως στόχο να εξετάσει, εντός του ανανεωμένου αυτού πλαισίου και τηρώντας το κοινοτικό κεκτημένο, μήπως πρέπει να γίνουν αναδιατάξεις αρμοδιοτήτων. Με ποιο τρόπο μπορούν να ληφθούν εν προκειμένω ως κατευθυντήρια γραμμή οι προσδοκίες του πολίτη; Ποιες εντολές ανατίθενται κατ' αυτό τον τρόπο στην Ένωση; Και, από την άλλη πλευρά, ποια καθήκοντα είναι καλύτερο να αφεθούν στα κράτη μέλη; Ποιες είναι οι αναγκαίες τροποποιήσεις που θα πρέπει να επέλθουν στη συνθήκη όσον αφορά διάφορες πολιτικές; Πώς θα αναπτυχθεί, για παράδειγμα, μια συνεπέστερη, κοινή εξωτερική πολιτική και μια πολιτική άμυνας; Πρέπει να προσαρμοσθούν τα καθήκοντα του Πέτερσμπεργκ στα νέα δεδομένα; Επιθυμούμε να υιοθετήσουμε μια περισσότερο «ολοκληρωμένη προσέγγιση» όσον αφορά την αστυνομική και ποινική συνεργασία; Πώς θα ενισχυθεί ο συντονισμός των οικονομικών πολιτικών; Πώς μπορούμε να εντείνουμε τη συνεργασία στους τομείς της κοινωνικής ένταξης, του περιβάλλοντος, της υγείας, της ασφάλειας τροφίμων; Όμως σ' αυτή την περίπτωση, μήπως θα πρέπει να ανατεθεί με σαφέστερο τρόπο η καθημερινή διαχείριση και εκτέλεση της πολιτικής της Ένωσης στα κράτη μέλη και, εφόσον το προβλέπει το Σύνταγμά τους, στις περιφέρειες; Δεν πρέπει να τους δοθούν εγγυήσεις ότι δεν θα θιγούν οι αρμοδιότητές τους;

Τίθεται τέλος το ζήτημα του πώς να εξασφαλιστεί ότι ο νέος καταμερισμός αρμοδιοτήτων δεν θα οδηγήσει σε υπέρπυση διεύρυνση των εξουσιών της Ένωσης ή σε παρείσφρηση στο χώρο αποκλειστικής αρμοδιότητας των κρατών μελών και, όπου υπάρχει σχετική πρόβλεψη, των περιφερειών. Πώς θα ληφθεί συνάμα μέριμνα ώστε να μην ατονήσει η ευρωπαϊκή δυναμική; Διότι βεβαίως και στο μέλλον θα πρέπει να μπορεί η Ένωση να αντιδρά απέναντι σε νέες προκλήσεις και εξελίξεις και να μπορεί να δραστηριοποιείται σε νέα πεδία πολιτικής. Χρειάζεται μήπως να επανεξεταστούν προς τούτο τα άρθρα 95 και 308 της Συνθήκης με βάση το νομολογιακό κεκτημένο;

Απλούστευση των μέσων της Ένωσης

Σημασία δεν έχει μόνο το ποιος κάνει τι· εξίσου σημαντικό είναι και το πώς παρεμβαίνει η Ένωση, τί μέσα μεταχειρίζεται. Οι διαδοχικές τροποποιήσεις των Συνθηκών έχουν οδηγήσει σε μια πληθώρα νομικών μέσων, οι δε οδηγίες εξελίσσονται σταδιακά προς την κατεύθυνση της λεπτομερούς νομοθετικής ρύθμισης. Ως κύριο ζήτημα λοιπόν εν προκειμένω ανακύπτει το κατά πόσον θα πρέπει να περιγραφούν καλύτερα τα διάφορα μέσα της Ένωσης, και μήπως πρέπει να μειωθεί ο αριθμός τους.

Μ' άλλα λόγια, μήπως πρέπει να θεσμοθετηθεί διάκριση μεταξύ νομοθετικών και εκτελεστικών μέτρων; Χρειάζεται άραγε να περιοριστεί ο αριθμός νομοθετικών μέσων στα εξής τρία: άμεσα εφαρμοστέοι κανόνες δικαίου, πλαισιακή νομοθεσία και μη δεσμευτικές πράξεις (γνώμες, συστάσεις, ανοιχτός συντονισμός); Είναι ή όχι σκόπιμο να γίνεται συχνότερα χρήση πλαισιακής νομοθεσίας, η οποία να αφήνει στα κράτη μέλη μεγαλύτερα περιθώρια ελιγμών για την επίτευξη των τιθέμενων στόχων πολιτικής; Για ποιες αρμοδιότητες προσφέρονται περισσότερο τα μέσα του ανοιχτού συντονισμού και της αμοιβαίας αναγνώρισης; Παραμένει αφετηρία η αρχή της αναλογικότητας;

Περισσότερη δημοκρατία, διαφάνεια και αποτελεσματικότητα στην Ευρωπαϊκή Ένωση

Η Ευρωπαϊκή Ένωση αντλεί τη νομιμοποίησή της από τις δημοκρατικές αξίες που τη διαπνέουν, τους στόχους που επιδιώκει και τις αρμοδιότητες και τα μέσα που διαθέτει. Το ευρωπαϊκό

εγχείρημα όμως αντλεί επίσης τη νομιμοποίησή του από δημοκρατικούς, διαφανείς και αποτελεσματικούς θεσμούς και τα εθνικά κοινοβούλια προσφέρουν επίσης τη συμβολή τους στη νομιμότητα του ευρωπαϊκού εγχειρήματος. Η δήλωση σχετικά με το μέλλον της Ένωσης που προσαρτάται στη Συνθήκη της Νίκαιας, υπογράμμισε ότι είναι ανάγκη να εξεταστεί ο ρόλος των εθνικών κοινοβουλίων στο ευρωπαϊκό οικοδόμημα. Γενικότερα, τίθεται το ζήτημα των πρωτοβουλιών που μπορούμε να αναλάβουμε για την ανάπτυξη ενός ευρωπαϊκού δημόσιου χώρου.

Το πρώτο ερώτημα που ανακύπτει – και ισχύει και για τα τρία Θεσμικά Όργανα – είναι πώς να ενισχυθεί η δημοκρατική νομιμοποίηση και η διαφάνεια των υπαρχόντων θεσμών.

Πώς μπορεί να ενισχυθεί το κύρος και η αποτελεσματικότητα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής; Πώς πρέπει να ορίζεται ο Πρόεδρος της Επιτροπής: από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ή με άμεση εκλογή από τους πολίτες; Πρέπει άραγε να ενισχυθεί ο ρόλος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου; Να διευρυνθεί το δικαίωμα συναπόφασης ή όχι; Πρέπει μήπως να επανεξεταστεί ο τρόπος εκλογής των μελών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου; Χρειάζεται άραγε να υπάρξει ευρωπαϊκή εκλογική περιφέρεια, ή εξακολουθούν να ενδείκνυνται οι εθνικές εκλογικές περιφέρειες; Μήπως μπορούν να συνδυαστούν τα δύο συστήματα; Μήπως πρέπει να ενισχυθεί ο ρόλος του Συμβουλίου; Το Συμβούλιο πρέπει να ενεργεί με τον ίδιο τρόπο στην εκτελεστική όπως και στη νομοθετική του λειτουργία; Μήπως οι συνεδριάσεις του, τουλάχιστον όταν ενεργεί ως νομοθετικό σώμα, πρέπει να γίνονται δημόσια, προς το συμφέρον της διαφάνειας; Πρέπει να έχει το κοινό μεγαλύτερη πρόσβαση στα έγγραφα του Συμβουλίου; Και τέλος, πώς θα εξασφαλιστεί η ισορροπία και ο αμοιβαίος έλεγχος των Θεσμικών Οργάνων;

Ένα δεύτερο ερώτημα, το οποίο συνδέεται επίσης με τη δημοκρατική νομιμοποίηση, αφορά το ρόλο των εθνικών κοινοβουλίων. Πρέπει μήπως να εκπροσωπούνται σ' ένα νέο Θεσμικό Όργανο, επιπλέον του Συμβουλίου και του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου; Πρέπει να διαδραματίζουν συμπληρωματικό ρόλο στους τομείς ευρωπαϊκής επέμβασης όπου το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο δεν έχει αρμοδιότητες; Πρέπει άραγε να συγκεντρωθούν στον καταμερισμό εξουσιών μεταξύ Ένωσης και κρατών μελών, διενεργώντας π.χ. προκαταρκτικό έλεγχο ως προς την τήρηση της αρχής της επικουρικότητας;

Το τρίτο ερώτημα είναι το πώς να βελτιωθεί η αποτελεσματικότητα της διαδικασίας λήψης αποφάσεων και η λειτουργία των θεσμών σε μια Ευρώπη με τριάντα σχεδόν κράτη μέλη. Με ποιο τρόπο θα μπορούσε η Ένωση να καθορίσει καλύτερα τους στόχους και τις προτεραιότητές της και να εξασφαλίσει την καλύτερη εφαρμογή τους; Είναι μήπως ανάγκη να λαμβάνονται περισσότερες αποφάσεις με ειδική πλειοψηφία; Πώς μπορεί να απλουστευθεί και να επιταχυνθεί η διαδικασία συναπόφασης Συμβουλίου-Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου; Μπορεί να διατηρηθεί η ανά εξάμηνο εναλλαγή των κρατών μελών στην Προεδρία της Ένωσης; Ποιο ρόλο θα έχει το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο; Τί ρόλο και τί δομή θα έχουν τα διάφορα Συμβούλια; Πώς θα ενισχυθεί η συνοχή της ευρωπαϊκής εξωτερικής πολιτικής; Πώς θα ενισχυθεί η συνέργεια μεταξύ Υπατου Εκπροσώπου και αρμόδιου Επιτρόπου; Θα πρέπει να επεκταθεί περαιτέρω η εξωτερική εκπροσώπηση της Ένωσης στα διεθνή φόρα;

Η πορεία προς ένα Σύνταγμα για τους ευρωπαίους πολίτες

Αυτή τη στιγμή, η Ευρωπαϊκή Ένωση διέπεται από τέσσερις Συνθήκες. Οι στόχοι της, οι εξουσίες της και τα μέσα πολιτικής που διαθέτει είναι διασκορπισμένα και στις τέσσερις. Κάποια απλούστευση είναι απαραίτητη, προς το συμφέρον της διαφάνειας.

Σ' αυτή τη συνάρτηση μπορούν να τεθούν τέσσερις σειρές ερωτημάτων. Η πρώτη αφορά την απλούστευση των υπαρχουσών συνθηκών χωρίς τροποποίηση του περιεχομένου τους. Πρέπει να επανεξεταστεί η διάκριση μεταξύ των Κοινοτήτων και της Ένωσης; Τί θα γίνει με τη διαίρεση σε τρεις πυλώνες;

Ακολουθώς ανακύπτουν τα ερωτήματα τα σχετικά με την ενδεχόμενη αναδιάταξη των Συνθηκών. Πρέπει μήπως να εισαχθεί διάκριση μεταξύ μιας βασικής συνθήκης και των άλλων συμβατικών διατάξεων; Πρέπει να γίνει αντίστοιχος διαχωρισμός των κειμένων; Θα μπορούσε μήπως αυτό να οδηγήσει σε διάκριση μεταξύ διαδικασιών τροποποίησης και επικύρωσης της βασικής συνθήκης αφενός και των άλλων συμβατικών διατάξεων αφετέρου;

Επίσης πρέπει να μελετηθεί το κατά πόσον θα πρέπει να περιληφθεί στη βασική συνθήκη ο Χάρτης των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων και να τεθεί το ζήτημα της προσχώρησης της Ευρωπαϊκής Κοινότητας στην Ευρωπαϊκή Σύμβαση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου.

Τέλος, τίθεται το ερώτημα μήπως αυτή η απλούστευση και αναδιάταξη θα μπορούσε να οδηγήσει εν καιρώ στη θέσπιση ενός συνταγματικού κειμένου στην Ένωση. Ποια θα μπορούσαν να είναι τα βασικά στοιχεία ενός τέτοιου Συντάγματος; Οι αξίες που καλλιεργεί η Ένωση, τα θεμελιώδη δικαιώματα και καθήκοντα του πολίτη, οι σχέσεις των κρατών μελών στο πλαίσιο της Ένωσης;

III. ΣΥΓΚΛΗΣΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗΣ ΓΙΑ ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ

Για να προετοιμαστεί με όσο το δυνατόν μεγαλύτερο εύρος και διαφάνεια η επόμενη Διακυβερνητική Διάσκεψη, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο αποφάσισε να συγκαλέσει μια Συνέλευση απαρτιζόμενη από τους σημαντικότερους συμμετέχοντες στη συζήτηση για το μέλλον της Ένωσης. Με τα προηγούμενα υπόψη, καθήκον αυτής της Συνέλευσης θα είναι να συζητήσει τα ουσιαστικά ζητήματα που θέτει η μελλοντική εξέλιξη της Ένωσης και να διερευνήσει τις διάφορες δυνατές λύσεις.

Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο διόρισε τον κ. V. Giscard d'Estaing ως Πρόεδρο της Συνέλευσης και τους κ.κ. G. Amato και J.L. Dehaene ως Αντιπροέδρους.

Σύνθεση

Πέραν του Προέδρου και των δύο Αντιπροέδρων της, η Συνέλευση απαρτίζεται από 15 αντιπροσώπους των αρχηγών κρατών και κυβερνήσεων των κρατών μελών (έναν από κάθε κράτος μέλος), 30 μέλη των εθνικών κοινοβουλίων (δύο από κάθε κράτος μέλος), 16 μέλη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και δύο αντιπροσώπους της Επιτροπής. Τα υποψήφια κράτη μέλη θα συμμετέχουν πλήρως στις εργασίες της Συνέλευσης. Θα αντιπροσωπεύονται στην ίδια βάση όπως και τα σημερινά κράτη μέλη (με έναν αντιπρόσωπο της κυβέρνησης και δύο του εθνικού κοινοβουλίου) και θα συμμετέχουν στις εργασίες, χωρίς όμως να μπορούν να παρακωλύσουν την τυχόν διαμορφούμενη γενική συναίνεση των κρατών μελών.

Τα μέλη της Συνέλευσης μπορούν να αντικαθίστανται από αναπληρωτές μόνον εφόσον δεν είναι παρόντα. Οι αναπληρωτές ορίζονται με τον ίδιο τρόπο όπως και τα τακτικά μέλη.

Το Προεδρείο της Συνέλευσης απαρτίζεται από τον Πρόεδρο της Συνέλευσης, τους δύο Αντιπροέδρους της Συνέλευσης και από εννέα μέλη (τους αντιπροσώπους όλων των κυβερνήσεων που κατά τη διάρκεια της Συνέλευσης ασκούν την Προεδρία του Συμβουλίου, δύο αντιπροσώπους εθνικών κοινοβουλίων, δύο αντιπροσώπους των μελών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και δύο αντιπροσώπους της Επιτροπής).

Ως παρατηρητές θα προσκληθούν από την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή τρία άτομα μαζί με τρεις αντιπροσώπους των ευρωπαϊών κοινωνικών εταίρων, από την Επιτροπή των Περιφερειών, έξι αντιπρόσωποι (που διορίζονται από την Επιτροπή των Περιφερειών και προέρχονται από τις περιφέρειες, τις πόλεις και τις περιφέρειες με νομοθετική εξουσία) και ο Ευρωπαίος

Διαμεσολαβητής. Κατόπιν προσκλήσεως του Προεδρείου, θα μπορούν επίσης να λάβουν το λόγο ενώπιον της Συνέλευσης ο Πρόεδρος του Δικαστηρίου και ο Πρόεδρος του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

Διάρκεια των εργασιών

Η Συνέλευση θα πραγματοποιήσει την εναρκτήρια σύνοδο της την 1η Μαρτίου 2002, οπότε και θα ορίσει το Προεδρείο της και θα καθορίσει τον τρόπο εργασίας της. Οι εργασίες της θα ολοκληρωθούν μετά από ένα έτος, εγκαίρως ώστε ο πρόεδρος της Συνέλευσης να μπορέσει να διαβιβάσει στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο τα αποτελέσματά τους.

Τρόπος εργασίας

Ο Πρόεδρος θα προπαρασκευάσει την έναρξη των εργασιών της Συνέλευσης συνάγοντας τα διδάγματα από τη δημόσια συζήτηση. Το Προεδρείο θα παίζει προωθητικό ρόλο και θα ετοιμάζει μια πρώτη βάση για τις εργασίες της Συνέλευσης.

Το Προεδρείο θα μπορεί να συμβουλευέται τις υπηρεσίες της Επιτροπής και τους εμπειρογνώμονες της εκλογής του σχετικά με οποιοδήποτε τεχνικό θέμα που κρίνει ότι χρειάζεται διεξοδικότερη εξέταση. Προς τούτο θα μπορεί να συγκροτεί και ad hoc ομάδες εργασίας.

Το Συμβούλιο θα ενημερώνεται για την πρόοδο των εργασιών της Συνέλευσης. Ο Πρόεδρος της Συνέλευσης θα εκθέτει προφορικά σε κάθε Ευρωπαϊκό Συμβούλιο τα σχετικά με την πορεία των εργασιών, πράγμα που θα του επιτρέπει να διαπιστώνει με την ευκαιρία τη γνώμη των αρχηγών κρατών ή κυβερνήσεων.

Η Συνέλευση θα συνεδριάζει στις Βρυξέλλες. Οι συζητήσεις της και όλα τα επίσημα έγγραφά της θα είναι δημόσια. Η Συνέλευση θα χρησιμοποιεί τις 11 γλώσσες εργασίας της Ένωσης.

Τελικό έγγραφο

Η Συνέλευση θα μελετήσει τα διάφορα ζητήματα. Θα καταρτίσει ένα τελικό έγγραφο το οποίο θα περιλαμβάνει είτε διαφορετικές εναλλακτικές λύσεις, με καταγραφή της υποστήριξης που συγκέντρωσε καθεμία, είτε συστάσεις σε περίπτωση συναίνεσης.

Μαζί με το αποτέλεσμα των εθνικών συζητήσεων για το μέλλον της Ένωσης, το τελικό έγγραφο θα αποτελέσει την αφετηρία των συζητήσεων στη Διακυβερνητική Διάσκεψη, η οποία και θα λάβει τις τελικές αποφάσεις.

Φόρουμ

Για να διευρυνθεί η συζήτηση και να συμπράξουν σ' αυτήν όλοι οι πολίτες, θα συγκροτηθεί ένα Φόρουμ για οργανώσεις που εκπροσωπούν τη κοινωνία των πολιτών (κοινωνικοί εταίροι, οικονομικοί κύκλοι, ΜΚΟ, ακαδημαϊκοί κύκλοι κλπ.). Θα πρόκειται για διαρθρωμένο δίκτυο οργανώσεων, το οποίο θα ενημερώνεται τακτικά σχετικά με τα διαμειβόμενα στη Συνέλευση και του οποίου οι συμβολές θα προστίθενται στη συζήτηση, ενώ θα μπορεί, με διαδικασία που θα καθορίσει το Προεδρείο, να ακούγεται ή να ζητείται η γνώμη του για συγκεκριμένα ζητήματα.

Γραμματεία

Το Προεδρείο θα επικουρείται από Γραμματεία της Συνέλευσης, η οποία θα ασκείται από τη Γενική Γραμματεία του Συμβουλίου, με την ενδεχόμενη συμμετοχή και εμπειρογνομόνων από την Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.

LAEKEN DECLARATION ON THE FUTURE OF THE EUROPEAN UNION

I. EUROPE AT A CROSSROADS

For centuries, peoples and states have taken up arms and waged war to win control of the European continent. The debilitating effects of two bloody wars and the weakening of Europe's position in the world brought a growing realisation that only peace and concerted action could make the dream of a strong, unified Europe come true. In order to banish once and for all the demons of the past, a start was made with a coal and steel community. Other economic activities, such as agriculture, were subsequently added in. A genuine single market was eventually established for goods, persons, services and capital, and a single currency was added in 1999. On 1 January 2002 the euro is to become a day-to-day reality for 300 million European citizens.

The European Union has thus gradually come into being. In the beginning, it was more of an economic and technical collaboration. Twenty years ago, with the first direct elections to the European Parliament, the Community's democratic legitimacy, which until then had lain with the Council alone, was considerably strengthened. Over the last ten years, construction of a political union has begun and cooperation been established on social policy, employment, asylum, immigration, police, justice, foreign policy and a common security and defence policy.

The European Union is a success story. For over half a century now, Europe has been at peace. Along with North America and Japan, the Union forms one of the three most prosperous parts of the world. As a result of mutual solidarity and fair distribution of the benefits of economic development, moreover, the standard of living in the Union's weaker regions has increased enormously and they have made good much of the disadvantage they were at.

Fifty years on, however, the Union stands at a crossroads, a defining moment in its existence. The unification of Europe is near. The Union is about to expand to bring in more than ten new Member States, predominantly Central and Eastern European, thereby finally closing one of the darkest chapters in European history: the Second World War and the ensuing artificial division of Europe. At long last, Europe is on its way to becoming one big family, without bloodshed, a real transformation clearly calling for a different approach from fifty years ago, when six countries first took the lead.

The democratic challenge facing Europe

At the same time, the Union faces twin challenges, one within and the other beyond its borders.

Within the Union, the European institutions must be brought closer to its citizens. Citizens undoubtedly support the Union's broad aims, but they do not always see a connection between those goals and the Union's everyday action. They want the European institutions to be less unwieldy and rigid and, above all, more efficient and open. Many also feel that the Union should involve itself more with their particular concerns, instead of intervening, in every detail, in matters by their nature better left to Member States' and regions' elected representatives. This is even perceived by some as a threat to their identity. More importantly, however, they feel that deals are all too often cut out of their sight and they want better democratic scrutiny.

Europe's new role in a globalised world

Beyond its borders, in turn, the European Union is confronted with a fast-changing, globalised world. Following the fall of the Berlin Wall, it looked briefly as though we would for a long while be living in a stable world order, free from conflict, founded upon human rights. Just a few years later, however, there is no such certainty. The eleventh of September has brought a rude awakening. The opposing forces have not gone away: religious fanaticism, ethnic nationalism, racism and terrorism are on the increase, and regional conflicts, poverty and underdevelopment still provide a constant seedbed for them.

What is Europe's role in this changed world? Does Europe not, now that it is finally unified, have a leading role to play in a new world order, that of a power able both to play a stabilising role worldwide and to point the way ahead for many countries and peoples? Europe as the continent of humane values, the Magna Carta, the Bill of Rights, the French Revolution and the fall of the Berlin Wall; the continent of liberty, solidarity and above all diversity, meaning respect for others' languages, cultures and traditions. The European Union's one boundary is democracy and human rights. The Union is open only to countries which uphold basic values such as free elections, respect for minorities and respect for the rule of law.

Now that the Cold War is over and we are living in a globalised, yet also highly fragmented world, Europe needs to shoulder its responsibilities in the governance of globalisation. The role it has to play is that of a power resolutely doing battle against all violence, all terror and all fanaticism, but which also does not turn a blind eye to the world's heartrending injustices. In short, a power wanting to change the course of world affairs in such a way as to benefit not just the rich countries but also the poorest. A power seeking to set globalisation within a moral framework, in other words to anchor it in solidarity and sustainable development.

The expectations of Europe's citizens

The image of a democratic and globally engaged Europe admirably matches citizens' wishes. There have been frequent public calls for a greater EU role in justice and security, action against cross-border crime, control of migration flows and reception of asylum seekers and refugees from far-flung war zones. Citizens also want results in the fields of employment and combating poverty and social exclusion, as well as in the field of economic and social cohesion. They want a common

approach on environmental pollution, climate change and food safety, in short, all transnational issues which they instinctively sense can only be tackled by working together. Just as they also want to see Europe more involved in foreign affairs, security and defence, in other words, greater and better coordinated action to deal with trouble spots in and around Europe and in the rest of the world.

At the same time, citizens also feel that the Union is behaving too bureaucratically in numerous other areas. In coordinating the economic, financial and fiscal environment, the basic issue should continue to be proper operation of the internal market and the single currency, without this jeopardising Member States' individuality. National and regional differences frequently stem from history or tradition. They can be enriching. In other words, what citizens understand by "good governance" is opening up fresh opportunities, not imposing further red tape. What they expect is more results, better responses to practical issues and not a European superstate or European institutions inveigling their way into every nook and cranny of life.

In short, citizens are calling for a clear, open, effective, democratically controlled Community approach, developing a Europe which points the way ahead for the world. An approach that provides concrete results in terms of more jobs, better quality of life, less crime, decent education and better health care. There can be no doubt that this will require Europe to undergo renewal and reform.

II. CHALLENGES AND REFORMS IN A RENEWED UNION

The Union needs to become more democratic, more transparent and more efficient. It also has to resolve three basic challenges: how to bring citizens, and primarily the young, closer to the European design and the European institutions, how to organise politics and the European political area in an enlarged Union and how to develop the Union into a stabilising factor and a model in the new, multipolar world. In order to address them a number of specific questions need to be put.

A better division and definition of competence in the European Union

Citizens often hold expectations of the European Union that are not always fulfilled. And vice versa – they sometimes have the impression that the Union takes on too much in areas where its involvement is not always essential. Thus the important thing is to clarify, simplify and adjust the division of competence between the Union and the Member States in the light of the new challenges facing the Union. This can lead both to restoring tasks to the Member States and to assigning new missions to the Union, or to the extension of existing powers, while constantly bearing in mind the equality of the Member States and their mutual solidarity.

A first series of questions that needs to be put concerns how the division of competence can be made more transparent. Can we thus make a clearer distinction between three types of competence: the exclusive competence of the Union, the competence of the Member States and the shared competence of the Union and the Member States? At what level is competence exercised in the

most efficient way? How is the principle of subsidiarity to be applied here? And should we not make it clear that any powers not assigned by the Treaties to the Union fall within the exclusive sphere of competence of the Member States? And what would be the consequences of this?

The next series of questions should aim, within this new framework and while respecting the "acquis communautaire", to determine whether there needs to be any reorganisation of competence. How can citizens' expectations be taken as a guide here? What missions would this produce for the Union? And, vice versa, what tasks could better be left to the Member States? What amendments should be made to the Treaty on the various policies? How, for example, should a more coherent common foreign policy and defence policy be developed? Should the Petersberg tasks be updated? Do we want to adopt a more integrated approach to police and criminal law cooperation? How can economic-policy coordination be stepped up? How can we intensify cooperation in the field of social inclusion, the environment, health and food safety? But then, should not the day-to-day administration and implementation of the Union's policy be left more emphatically to the Member States and, where their constitutions so provide, to the regions? Should they not be provided with guarantees that their spheres of competence will not be affected?

Lastly, there is the question of how to ensure that a redefined division of competence does not lead to a creeping expansion of the competence of the Union or to encroachment upon the exclusive areas of competence of the Member States and, where there is provision for this, regions. How are we to ensure at the same time that the European dynamic does not come to a halt? In the future as well the Union must continue to be able to react to fresh challenges and developments and must be able to explore new policy areas. Should Articles 95 and 308 of the Treaty be reviewed for this purpose in the light of the "acquis jurisprudentiel"?

Simplification of the Union's instruments

Who does what is not the only important question; the nature of the Union's action and what instruments it should use are equally important. Successive amendments to the Treaty have on each occasion resulted in a proliferation of instruments, and directives have gradually evolved towards more and more detailed legislation. The key question is therefore whether the Union's various instruments should not be better defined and whether their number should not be reduced.

In other words, should a distinction be introduced between legislative and executive measures? Should the number of legislative instruments be reduced: directly applicable rules, framework legislation and non-enforceable instruments (opinions, recommendations, open coordination)? Is it or is it not desirable to have more frequent recourse to framework legislation, which affords the Member States more room for manoeuvre in achieving policy objectives? For which areas of competence are open coordination and mutual recognition the most appropriate instruments? Is the principle of proportionality to remain the point of departure?

More democracy, transparency and efficiency in the European Union

The European Union derives its legitimacy from the democratic values it projects, the aims it pursues and the powers and instruments it possesses. However, the European project also derives

its legitimacy from democratic, transparent and efficient institutions. The national parliaments also contribute towards the legitimacy of the European project. The declaration on the future of the Union, annexed to the Treaty of Nice, stressed the need to examine their role in European integration. More generally, the question arises as to what initiatives we can take to develop a European public area.

The first question is thus how we can increase the democratic legitimacy and transparency of the present institutions, a question which is valid for the three institutions.

How can the authority and efficiency of the European Commission be enhanced? How should the President of the Commission be appointed: by the European Council, by the European Parliament or should he be directly elected by the citizens? Should the role of the European Parliament be strengthened? Should we extend the right of co-decision or not? Should the way in which we elect the members of the European Parliament be reviewed? Should a European electoral constituency be created, or should constituencies continue to be determined nationally? Can the two systems be combined? Should the role of the Council be strengthened? Should the Council act in the same manner in its legislative and its executive capacities? With a view to greater transparency, should the meetings of the Council, at least in its legislative capacity, be public? Should citizens have more access to Council documents? How, finally, should the balance and reciprocal control between the institutions be ensured?

A second question, which also relates to democratic legitimacy, involves the role of national parliaments. Should they be represented in a new institution, alongside the Council and the European Parliament? Should they have a role in areas of European action in which the European Parliament has no competence? Should they focus on the division of competence between Union and Member States, for example through preliminary checking of compliance with the principle of subsidiarity?

The third question concerns how we can improve the efficiency of decision-making and the workings of the institutions in a Union of some thirty Member States. How could the Union set its objectives and priorities more effectively and ensure better implementation? Is there a need for more decisions by a qualified majority? How is the co-decision procedure between the Council and the European Parliament to be simplified and speeded up? What of the six-monthly rotation of the Presidency of the Union? What is the future role of the European Parliament? What of the future role and structure of the various Council formations? How should the coherence of European foreign policy be enhanced? How is synergy between the High Representative and the competent Commissioner to be reinforced? Should the external representation of the Union in international fora be extended further?

Towards a Constitution for European citizens

The European Union currently has four Treaties. The objectives, powers and policy instruments of the Union are currently spread across those Treaties. If we are to have greater transparency, simplification is essential.

Four sets of questions arise in this connection. The first concerns simplifying the existing Treaties without changing their content. Should the distinction between the Union and the Communities be reviewed? What of the division into three pillars?

Questions then arise as to the possible reorganisation of the Treaties. Should a distinction be made between a basic treaty and the other treaty provisions? Should this distinction involve separating the texts? Could this lead to a distinction between the amendment and ratification procedures for the basic treaty and for the other treaty provisions?

Thought would also have to be given to whether the Charter of Fundamental Rights should be included in the basic treaty and to whether the European Community should accede to the European Convention on Human Rights.

The question ultimately arises as to whether this simplification and reorganisation might not lead in the long run to the adoption of a constitutional text in the Union. What might the basic features of such a constitution be? The values which the Union cherishes, the fundamental rights and obligations of its citizens, the relationship between Member States in the Union?

III. CONVENING OF A CONVENTION ON THE FUTURE OF EUROPE

In order to pave the way for the next Intergovernmental Conference as broadly and openly as possible, the European Council has decided to convene a Convention composed of the main parties involved in the debate on the future of the Union. In the light of the foregoing, it will be the task of that Convention to consider the key issues arising for the Union's future development and try to identify the various possible responses.

The European Council has appointed Mr V. Giscard d'Estaing as Chairman of the Convention and Mr G. Amato and Mr J.L. Dehaene as Vice-Chairmen.

Composition

In addition to its Chairman and Vice-Chairmen, the Convention will be composed of 15 representatives of the Heads of State or Government of the Member States (one from each Member State), 30 members of national parliaments (two from each Member State), 16 members of the European Parliament and two Commission representatives. The accession candidate countries will be fully involved in the Convention's proceedings. They will be represented in the same way as the current Member States (one government representative and two national parliament members) and will be able to take part in the proceedings without, however, being able to prevent any consensus which may emerge among the Member States.

The members of the Convention may only be replaced by alternate members if they are not present. The alternate members will be designated in the same way as full members.

The Praesidium of the Convention will be composed of the Convention Chairman and Vice-Chairmen and nine members drawn from the Convention (the representatives of all the governments holding the Council Presidency during the Convention, two national parliament representatives, two European Parliament representatives and two Commission representatives).

Three representatives of the Economic and Social Committee with three representatives of the European social partners; from the Committee of the Regions: six representatives (to be appointed by the Committee of the Regions from the regions, cities and regions with legislative powers), and

the European Ombudsman will be invited to attend as observers. The Presidents of the Court of Justice and of the Court of Auditors may be invited by the Praesidium to address the Convention.

Length of proceedings

The Convention will hold its inaugural meeting on 1 March 2002, when it will appoint its Praesidium and adopt its rules of procedure. Proceedings will be completed after a year, that is to say in time for the Chairman of the Convention to present its outcome to the European Council.

Working methods

The Chairman will pave the way for the opening of the Convention's proceedings by drawing conclusions from the public debate. The Praesidium will serve to lend impetus and will provide the Convention with an initial working basis.

The Praesidium may consult Commission officials and experts of its choice on any technical aspect which it sees fit to look into. It may set up ad hoc working parties.

The Council will be kept informed of the progress of the Convention's proceedings. The Convention Chairman will give an oral progress report at each European Council meeting, thus enabling Heads of State or Government to give their views at the same time.

The Convention will meet in Brussels. The Convention's discussions and all official documents will be in the public domain. The Convention will work in the Union's eleven working languages.

Final document

The Convention will consider the various issues. It will draw up a final document which may comprise either different options, indicating the degree of support which they received, or recommendations if consensus is achieved.

Together with the outcome of national debates on the future of the Union, the final document will provide a starting point for discussions in the Intergovernmental Conference, which will take the ultimate decisions.

Forum

In order for the debate to be broadly based and involve all citizens, a Forum will be opened for organisations representing civil society (the social partners, the business world, non-governmental organisations, academia, etc.). It will take the form of a structured network of organisations receiving regular information on the Convention's proceedings. Their contributions will serve as input into the debate. Such organisations may be heard or consulted on specific topics in accordance with arrangements to be established by the Praesidium.

Secretariat

The Praesidium will be assisted by a Convention Secretariat, to be provided by the General Secretariat of the Council, which may incorporate Commission and European Parliament experts.
